Boerderijnummer	5.3.300
Erfnaam	erve Ooms
Oudste vermelding	eind 16e eeuw
Huidig adres	Enterbroekweg 8

Historie boerderij

Hoewel Ooms/Eums later tot de grotere boerderijen behoorde, was het aanvankelijk niet één van de aloude eigengeërfde boerderijen van Elsen. Het zal waarschijnlijk eind 16e of begin 17e eeuw zijn gesticht; het wordt in elk geval in 1619 in het markeboek als "caterstede" benoemd. De bewoners zijn altijd zelf de eigenaren geweest, hoewel in het vuurstedenregister van 1642 als Lantheer wordt genoemd Arent van Sijren. De naam van het erf zou afkomstig kunnen zijn van "*Oemken ten Raede*", van wie in 1566 sprake is in het markeboek. Daarmee lijkt Oems een afsplitsing te zijn van het nabij gelegen zeer oude erve Rotman (5.3.330).

11-04-1897
Te huur: het boerenerve "Ooms", bestaande in Huis en Schuur, met Bouw- en Weiland, groot 25 H.A., gelegen te Elsen, gem. Markelo. Te bevragen bij de eigenaar B.J. Ooms te Elsen.

1675. Vuurstedenregister. 1 vuurstede.

In 1748 kopen Derck en Maria Ooms van Garrit en Hendrine Letink 2 daghwerk hooylant gelegen in het Elsener Broek naest Mensinks en Letinks Maete bij den Philipsborgh voor f 195,-.
Derk Oomes heeft voor 1749 aangegraven een hoek gront bij an sijnen goorden naa overslag groot 1 schepel 1 spint geseey lants getaxeert waerdig f 30,-.
In 1757 geeft Derk Ooms het versterf aan van zijn zuster Gerritjen waardoor op hem is komen te vervallen het ¼ part van de Oomsplaats ter waarde van f 300,-.
In 1786 doen Hendrik en Jenneken Oomes hun boerderij, bouwerij, inboedel, wagens, peerde en beeste over aan hun zoon Derk. Hij zal aan zijn broers en zuster ieder uitkeren f 50,- met een kleet en de dochter zal moeders kiste krijgen met een paar twilbuiren bedden met laecken en kussens.
In 1792 wordt er opnieuw een akte opgemaakt over de boedelscheiding, omdat de ouders niet tevreden zijn met de inhoud van de eerder opgemaakte akte van 1786:
Derk komt de gehele boerderij en bouwerij toe. Hij zal moeten uitkeren aan zijn broers en zuster ieder f 50,- en een kleed. Mannes krijgt een paar linnen bedden met toebehoor evenals Geertjen. (De inhoud van deze akte verschilt overigens niet veel van de vorige).

In 1811 bestond de veestapel uit een merrie, een merrie veulen, 3 koeien en een vaars.
Rond 1830 behoorde bijna 11 ha grond tot de boerderij. Bij de markedeling omstreeks 1852 kreeg men 12 ha toebedeeld, zodat het totaal 23 ha werd. Men kocht rond die tijd ruim 2 ha grond waaraan door de marke nog eens 6 ha werd toegevoegd. Hierop werd omstreeks 1865 het boerderijtje aan de Langenberg (5.3.380) gesticht, voorlopig voor de verhuur maar in 1928 werd het vererfd aan schoonzoon Kloots. Daarnaast werd in 1866 het boerderijtje Klein Oems/Eurntje (5.3.280) gesticht waar 6 ha grond aan werd meegegeven.

In 1877 werd de boerderij Eums volledig herbouwd. In die jaren werd ook aanzienlijk geïnvesteerd in grond; er werd gekocht in 1874: 1 ha van Jannes de Wilde in Enter, 2½ ha van de familie Götte en 5 ha bij de veiling van het Ribbers; in 1876: 1½ ha van dokter Dikkers in Rijssen; in 1879: 5¼ ha van dokter ter Horst in Rijssen. Hierdoor omvatte de bedrijfsomvang (zonder het vererfde "Langenberg") uiteindelijk ruim 30 ha grond.
Opmerkelijk: in 1897 bood Berend Jan Ooms de boerderij met 25 ha grond te huur aan.

De boerderij was nog lang een "*lös hoes*" met een zogenaamde "*endskamer*"; ook heeft er geruime tijd een schaapskooi bij de

boerderij gestaan. Op de sluitsteen boven de "*niendeure*" staat vermeld BJO JKL 1904 (Berend Jan Ooms en JenneKen Leetink). In 1930 is de boerderij met een gebint verlengd terwijl rond 1956 het voorhuis volledig is verbouwd.

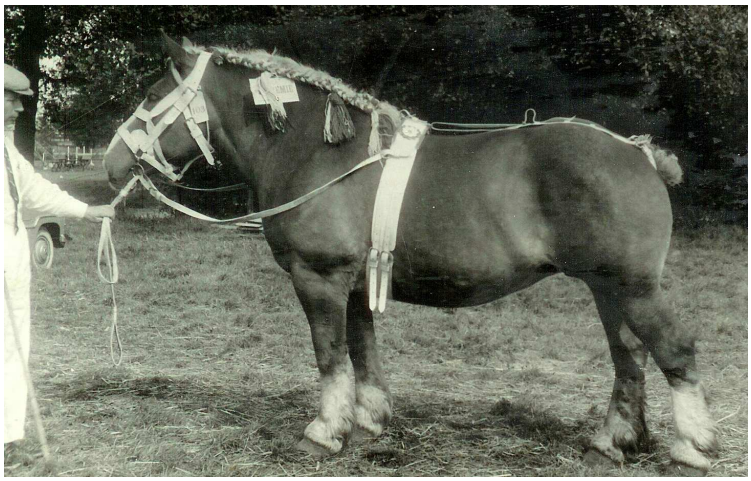

Eén van de winnende paarden die door de familie Ooms werden gefokt

Omstreeks 2004 is men gestopt met het melkvee en hierna legde men zich toe op het houden van jongvee. Men was lang actief in de paardenfokkerij en jaar na jaar konden de Belgische stamboekpaarden kampioenschappen aan de palmares toevoegen.

Bewoners:

► In 1619 wordt deze boerderij genoemd in het markeboek. Hierna heeft hier blijkbaar ene Jan Oemes gewoond, waarschijnlijk met de kinderen: Berent (Jansen) Oemes en Jan (Jansen) Oems. Mogelijk had hij meer kinderen. In ieder geval woonden op Oems nog: Henrick Ooms genoemd in 1642, Herman Oems en Tonis Oems die voor opvolging zou zorgen. Ook woonde hier de van Lutke Rae (Klein Rotman/Kantenheer 5.3.360) afkomstige Geseken Lutke Rae. Het merendeel van de hierboven genoemde personen bleef blijkbaar na zijn/haar huwelijk op Oems wonen.

► In 1650 trouwde Herman Oems met Efse Lukes uit Markelo. Uit dit huwelijk werd in 1654 een kind geboren waarvan de voornaam niet bekend is.
Berent (Jansen) Oemes trouwde in 1656 met Engeltien Coopsen in "Ipeloe" (Ypelo). Zij kregen 2 kinderen: Elske Oemes (*1656) en Jan Oemes (*1661).
Geseken Jansen Lutke Rae trouwde in 1655 met Lambert Berendsen Hokes (†ca. 1659). Uit dit huwelijk werd in 1656 dochter Maria Oems geboren. Na het overlijden van Lambert hertrouwde Geseken in 1661 met Hendrick Jansen Vijnckers uit Herike (Hericke 3.2.160). Geseken en Hendrick kregen op Oems 2 kinderen: Jan Oems (*1661) en nog weer Jan Oems (*1668). Mogelijk kwam van hieruit in de verdere afstamming de naam Vinkers op Vinkert (5.3.340).
Jan Jansen Oems trouwde in 1659 met Jenken Driesen Hendertink op Hendertink (de Koopman 5.3.130).
Tonis Oems huwde omstreeks 1663 met Gertien Gerijts. Zij kregen 5 kinderen:
Jenken Oems (*1664) die op de boerderij bleef, Aeltien Oems (*1667), Stijntien Oems (*1669), Jan Oems (*1671) en tenslotte Jenneken Oems (*1677).

► Opvolgster Jenken Oems (*1664) trouwde ca. 1684 met Hendrick NN. Zij kregen 9 kinderen: Henrick (*1685), Jan (*1687) die in 1724 huwde met de weduwe Hendrickjen Jansen van de Deldener Esch, Arnoldus (*1688) die naar de Holter Borkeld vertrok, Gerritien (*1691) die jong overleed, Gerrit (*1692), weer Gerritien (1695-1757) die op de boerderij zou blijven wonen, Tunis/Teunis (*1698) die in 1727 trouwde met de weduwe Merritjen Theunissen Stroek en op Nijenhuis op de Holter Borkeld woonde, Maria (*1700) die beoogd opvolgster was en Jenneken (1706-ca.1728) die omstreeks 1726 huwde met Lucas Huijskes op Huiskes (Klompjan 5.2.300).

► Maria Oems trouwde in 1737 met Derck Aeftink van Klein Aaftink (de Keujer 5.2.240). Zij kregen geen kinderen. Erfgename werd Jenneken Nijenhuys van Nijenhuis op de Holter Borkeld. Jenneken was een nichtje van Maria Oems (dochter van Maria's broer Teunis) en was al in 1748 kostganger op Oems.

In 1748 laten het kinderloze echtpaar Derck Aefftinck nu Ooms en Maria Ooms hun testament opmaken, waarbij ook aanwezig is Gerritjen Ooms, de suster van Maria, die bij hen in huis woont. Zij stellen tot eenige en universele erfgenaam aan hun nightjen Jenneken Nijenhuis, doghter van Maria's broer Teunis die op de Borkel woont. Legaten zijn er voor Lucas Aeftink, Fenne Aeftink, de 2 kinderen van wijlen Jenneken Ooms, Arend Brunink op de Borkel (ook een broer van Maria), Teunis Nijenhuys en de armen van Rijssen.

De wagen met de daarop geladen ploeg staat gereed om naar de es te worden gereden, omstreeks 1938

► Jenneken Nijenhuys (*1732) trouwde in 1754 met Hendrik Rotman (*1729) van het nabij gelegen Rotman (5.3.330).
Zij kregen 8 kinderen die alle met de achternaam (huisnaam) Ooms werden aangeduid: de tweeling Derk en Maria (*1759) die allebei jong overleden, Derk (1761-ca.1797) die de opvolger op Oems zou worden, Hendrick (*1763), Hermannus (*1766) die in 1813 in Gorssel trouwde met Gerritje Gerritsen en zich in Laren vestigde, Antony (1769-1837) die in 1804 trouwde met Willemina Straten en in 1806 hertrouwde met Jenne Jansen Zwoferink; zij woonden eerst op Klein Wissink (Marckelo 1.3.410) en vestigden zich later op Meyers in de Achterhoek (Marckelo 1.3.140); hun nageslacht vormde later de bekende Ooms-familie in het dorp, Geesken (*1771) die op jonge leeftijd stierf en Geertjen (1774-ca.1807) die in 1801 trouwde met Jan Jacobs Volthuis die zich, na het overlijden van Geertje, omstreeks 1815 op de Foonse (5.3.140) vestigde.

► Derk Ooms (1761-ca.1797) huwde in 1791 Berendina Heukes (1771-1851), dochter van Berend Heukes uit Ypelo. Uit dit huwelijk werden 3 kinderen geboren: Hendrik (*1792), Berend (*1794) die in 1815 te Wierden trouwde met de schoolmeestersdochter Berendina Mekenkamp en in 1839 eveneens te Wierden hertrouwde met Aaltjen ter Keurst en nog zoon Jan die werd geboren in 1797.

Na het overlijden van Derk Ooms hertrouwde Berendina Heukes in 1798 met Arend Sligman (1763-1826), zoon van Harmen Sligman op de Kuper in Markelo (Dorpsgeschiedenis 1.1.010).
Arend (die later met de achternaam Ooms werd aangeduid) en Berendina kregen 5 kinderen: Derk (*1799) die jong overleed, Harmen (1801-1888) die ongehuwd op de boerderij bleef boeren, weer Derk (1804-1840) die de opvolger zou worden, Diena (1809-1811) die op 2-jarige leeftijd stierf en Dirk Jan (1812-1877) die in 1842 trouwde met Hendrine Nijland (1815-1883) van Kempers in de Dijkerhoek (Marckelo 1.2.340), eerst op Oems bleef wonen, toen omstreeks 1845 nabij de Langenberg een nieuwgestichte boerderij (5.3.380) ging bewonen en uiteindelijk omstreeks 1851 terugkeerde naar Oems (zie hierna).

Johanna Maria Ooms (*1923), haar nichtje Johanna Berendina Kloots (*1924) en 2 buurjongens bij het vroegere schaapsschot van Ooms

► Eerste opvolger Derk Ooms (1804-1840) trouwde in 1838 met Jenneken Huisken (1811-1889), wier ouders boerden op Zwoverink, Klein Letink en de Koopman.
Zij kregen op Oems een zoon Arend Jan Ooms (1838-1912). Na het overlijden van Derk in 1840, hertrouwde Jenneken Huisken in 1841 met Hendrik Jan Wolthuis (1816-1903) van de Foonse (5.3.140). Het gezin verhuisde toen naar het naastgelegen nieuw gestichte huis (5.3.280), naderhand Eurntje genaamd. De ongetrouwde Harmen bleef met zijn moeder Berendina op de boerderij Oems.

Na het overlijden van moeder Berendina Heukes in 1851 kwam zoon Dirk Jan Ooms terug op de boerderij samen met zijn gezin. Dirk Jan (1812-1877) en echtgenote Hendrine Nijland (1815-1883) brachten 4 kinderen mee: Arend Jan (1842-1878) die ongehuwd zou blijven, Hendrika (1844-1861), Berend Jan

17-04-1913
Door den plaatsvervangend districts-veearts is een geval van miltvuur geconstateerd bij een rund van B.J. Ooms te Els. Tot bestrijding dier ziekte zijn de noodige maatregelen genomen.

(1845-1914) die de opvolger werd en Berendina (1847-1908) die in 1867 trouwde met de landbouwer Willem Ooink op den Dijk uit Rijssen en zich vestigde in Nijverdal.
Op Oems werden nog 5 kinderen geboren die echter kort na de geboorte dan wel op jonge leeftijd zijn overleden.

► Opvolger Berend Jan Ooms (1845-1914) trouwde in 1880 met Jenneken Leetink (1854-1926) van Koarjan (Elsenerbroek 5.4.180).
Uit dit huwelijk werden 6 kinderen geboren, drie hiervan overleden direct na de geboorte dan wel zeer jong. Volwassen werden: Albert Jan Ooms (1887-1986) die de opvolger werd, Janna Dina Ooms (1895-1966) die in 1920 trouwde met Teunis Kloots en de boerderij (5.3.380) aan de Langenberg (familiebezit) verkreeg en Hendrik Jan Ooms (1898-1973) die ongehuwd op Ooms bleef wonen.

Albert Jan Ooms (*1887) en dochter Johanna Maria (*1923) voor hun huis

► Albert Jan Ooms (1887-1986) trouwde in 1918 met Gerritdina Kloots (1897-1925), zuster van de hiervoor genoemde Teunis Kloots van Kloots (Beusbergen 2.4.290).
Albert Jan en Gerritdina kregen 4 kinderen, waarvan de oudste en de jongste levenloos ter wereld kwamen. Bij de geboorte van de jongste in 1925 overleed Gerritdina in het kraambed.
Eerder geboren waren: Berend Jan Ooms (*1920) die verder zou boeren op Oems en Johanna Maria (Hanna) Ooms (1923-2005) die in 1950 huwde met Hendrik Jan Meijer op de Renger (Stockum 2.2.060).

► Berend Jan Ooms (1920-2004) trouwde in 1944 met Hermanna Hendrika (Hendrika) Broeze (1920-1994) uit Ypelo.
Zij kregen 3 kinderen: Gerritdina (Dina, *1945) die in 1967 trouwde met Jan ter Keurs in Rijssen, Martha Ooms (*1946) die de opvolgster werd en Alberta Johanna (Johanna) Ooms (*1951) die in 1971 trouwde met Gerrit Jan Noteboom in de Holter Dijkerhoek.

► Martha Ooms (*1946) trouwde in 1974 met Jan de Leeuw (*1945) van erve Slot uit Herike (Hericke 3.1.340); zij zetten de boerderij voort.